

SĂMĂNĂTORUL

Redactor responsabil:
Dr. ENEA POPA
Redacția: Str. Petru Maior No. 7.
Administrația: Str. Gh. Coșbuc, 34

Foaie culturală-politică. Apare
săptămânal sub conducerea
unui comitet

ABONAMENTUL:
Pe an 100 Lei
Pe 1/2 an 50 Lei
Pe 1/4 an 25 Lei

Cârmuirea liberală.

Am mai spus-o de câteva ori în această foaie, că liberalii, prin felul în care înțeleg să cârmuiască azi țara, o duc la prăpastie. Prin puterea de stat liberalii urmăresc întărirea partidului liberal și nici decum interesele țării. Știm că ei au ajuns la cîrmuire și tot prin aceste mijloace și mențin. Dar baremi de ar face ceva să înainteze și țara noastră pe calea progresului, atunci n'am avea nimic de zis.

Vedem însă, că de când sunt liberalii la cîrma țării viața s'a îngreuiat mult în țară, iar peste granițe suntem în disprețuiri și batjocurii și nu ne bucurăm de nici o încredere, nici nu există la noi nici o stabilitate în nici un domeniu. Toate se leagă deșleagă după cum cer interesele partidului liberal. Toate bogățiile țării se naționalizează pe seama partidului liberal și țara poate să ajungă în necazuri și sărăcie. Lăcomia și materialismul sălbatic al partidului liberal ne-a dat marele scandal cu șapoartele, o afacere murdară prin care mulți bieți Români au fost aduși să sapă de lemn; ne-a dat afacerile felurite societăți comercializate și naționalizate pe seama partidului liberal, prin care țara de fapt a suferit gube de sute de milioane lei. Mai putem să vorbim despre alte însprăviri murdare cu minele dela Petroșeni și cu șierele căilor ferate. Apoi ce să zicem de funcționarii cu salarii de milioane, cari abia trăiesc de pe o zi pe alta pe scumpetea aste groavă, pentru că dl. vistiernic Vintilă Brătianu este economii pe spinarea bieților funcționari. În școli guvernează liberalii introdus un adevărat haos și harabură, iar administrația niciodată n'a fost folosită mai mult ca unelte a guvernului cum o folosesc azi liberalii; cei patru ani de guvernare liberală nu s'au interesat de loc de ce țara țărănească, de ridicarea la o bună înălțime a satelor noastre, cari și azi zac în cea mai neagră mizerie. Iată bilanțul guvernării liberale!

Unica țintă a liberalilor a fost: să și mărească partidul și băncile pe orice cale, cu ajutorul puterii de stat. Toate bogățiile țării s'au făcut așa, că bogățiile țării să intre în hambarele băncilor liberale. Glasul de protest al deputaților partidului național a fost zadarnic, căci liberalii nu văd, și nu aud.

Vedem bine că dezastrele economice și financiare ce amenință țara noastră să atingă mai mult pe cei nevinoși decât pe cei vinovați. Nu putem

sta nepăsători în fața operei de distrugere a ordinii politice și economice din partea partidului liberal ajutat de cel avertescan. Denunțăm țării și ținutului nostru pe acești vinovați și plini de încredere în simțul de dreptate al atâtor oameni dreți și de bine, credem că se apropie

ciusul când adevărul se va deosebi de minciună și lumea cinstită se va convinge despre minciuna guvernării liberale.

Pentru un viitor mai bun al acestei țări trebuie să sprijinim cu căldură partidul nostru național.

Ion Polană.

De vorbă cu muncitorii.

Am stat dăunăzi și am auzit dela ei lucruri bune dar și rele.

— Ei, Domnule, acum s'a domnit lumea. Lucra la cărămizi sau la lemne toată săptămâna. apoi să le vezi Duminica găluite cu bluze, ciorapi, ghete și șii coala de ceața domnești. Peste săptămână îi zici pe nume Anica, Susana sau altcumva, iar în sârbătoare de nu îi zici Domnișoară și s'a pogorât pacostea pe cap de ceața ce îi le spune. Așa vorbea un lucrător, care cunoaște fabricile din Toplița, Răstolița și altele.

Da bărbății, întreb eu?
— Cam așa și ei, s'au luat după orașe și curpăra pe cont, copiii bomboane, nevestele mărgelile, petele, cafea, zahăr și altele. — Măi că domni mari sunt aceia, nici nu pot mânca lapte. Eu am vaci, boi, loc și mă hrănesc cu lapte, adaugă un bătrân de 70 ani.

Ce se întâmplă după toate acestea? Fetele lucrează o lună două sau mai multe, că să îmbogățească pe boltași. De cumva se îmbolnăvesc de nu mai pot lucra, ajung să le țină de milă neamurile. Sau se mărită cu lada plină de zorzoane în loc de o vacă sau altceva de folos.

E ușor de mâncat și beut pe datorie. Dar cine face așa, flămânzește și se nălbă de două ori, când bea și mănâncă pe datorie și mai tare când

plătește. Dacă nu s'ajunge plata de pe o săptămână pentru cont, acesta se trece pe cea viitoare, apoi pe lună, așa că la anul rămâi cum ai început, dacă cumva n'ai fost silit să vinzi și din ce ai avut strâns mai de mult.

Ar fi bine și trebuie să se facă așa, ca banii adunați cu multă trudă pe o săptămână să fie depuși la bănci și numai o parte folosiți pentru lipsurile vieții. Muncitorii dela fabrici simțesc greu lipsa cufării banilor. Să vă dau o pildă: în primăvară fabricile au cerut dela muncitori 10 ore de lucru, cu aceeași plată ca pentru 8 ore. Muncitorii s'au pus în grevă, cerând plată mai mare. Care a fost urmarea? Cei mai mulți, care au trăit pe cont fără cruțare, au fost siliți după 2-3 zile de grevă să înceapă lucrul cu plata hotărâtă de fabrici. Mai mult, o întâmplare și mai dureroasă. mai dăunăzi a murit un muncitor din Banat, venit cu nevasta de 4 ani la Sălăz. și n'a lăsat nimic celor cinci copii. Dece? A trăit domnește, mănâncând și bând pe cont. Și câte cazuri de acest fel nu vor mai fi.

Plata ce vi se dă, cere multă și grea muncă, însă vorba veche spune că: mai ușor se adună averea decât se ține. Deci nu vă lăsați ispitiți de toate minciunile și mai ales de traiul și portul domnesc, care nefericește pe mulți muncitori. (s)

Beuturile spirtoase.

Una din boalele cele mai grozave, care roade la temelie neamului românesc, este, fără doar și poate, patima beției. Beția aduce asupra oamenilor cele mai grozave boale și chinuri, aduce cearlă și trai rău în familie, creștere rea a copiilor și alte multe nenorociri grozave. În deosebi azi vinarsul și celelalte beuturi spirtoase, chiar folosite în măsură mică, ruinează cu desăvârșire și în scurtă vreme sănătatea. Celim doar zilnic, că fabricanții de vinarsuri și alte beuturi spirtoase le falsifică și mestecă cu fel de fel de otrăvuri, ca ei să câștige cât mai mult, iar consumatorii (ceice le întrebuițează) să-și ruineze grabnic sănătatea. Ce le pasă lor de sănătatea oamenilor! Vorba-i să câștige ei din

prostia oamenilor. Și dacă te mai gândi că cei mai mulți fabricanți și vânzători de aceste otrăvuri sunt streini de neamul nostru, atunci parcă stai să crezi că ei cu tot dinadinsul lucră la otrăvirea și uciderea neamului românesc.

E grozav să auzi că în sate mici se cheltuesc sute de mii și chiar milioane de lei pe aceste otrăvuri, îmbogățindu-se crășmarii.

Se cheltuesc atâția bani pe otravă și peste satele noastre se așterne atâta întuneric și mizerie de te cuprinde o groază. Trebuesc luate măsuri grabnice, ca să înceteze odată aceste stări dezastruoase pentru neamul românesc.

În această ordine de idei fruntașul evreu Dr. Fildermann din București a

provocat o întrunire de Evrei, ca să protesteze contra legii, ce se pregătește contra beuturilor. Zice dsa că: „legea este o serioasă primejdie pentru existența Evreilor“ (vezi articolul dlui R. Miroslov în Cuvântul.)

Dar noi bine știm, că ei aici nu deacea se plâng, că pe ai săi i-ar nimici consumul de beuturi, fiindcă înseși statisticile îi dovedește ca cei mai cumpătați în privința acestora.

Durerea ce-l chină e alta; cu totul alta.

Anume: statisticele românești arată, că la noi în țară sunt peste o sută șasezeci mii de cârciume și din acestea Evreii au în mână lor peste unasută treizeci de mii!

E vorba deci de 130 mii familii evrești, iar sufleté cam 600 mii, cari trăiesc din meseria crășmăriei.

Vă puteți acum închipui pagubalor, când s'ar opri vânzarea beuturilor, ori măcar s'ar împuțina numărul cârciumelor

Di Fildermann strigă pentru asta vai!

Cum să strigăm însă noi, cari ne vedem nu 500 mii, ci atâtea milioane din ai noștri, cari din dondirele colorate sorb otrava și crima, ori înnebunesc și își nimicesc familiile. cari nasc stăruitori în loc de copii?!

Mai încet deci cu vaețele viclene ale Fildermann.

(iop.)

1 Decembrie în Reghin.

După cele vestite în foaia noastră a urmat azi, la 8 seara, conferința dlui profesor universitar Virgil C. Bărbat dela Cluj. Se vor căi, sigur, cei cari n'au venit, s'a asculte pe alesul prof, înțelegt la vorbă și deosebit de plăcut la înfățișare și la întorsăturile frazelor.

Sala de ședinte dela primăria orașului nostru, plină de astă dată numai de fruntașii cărturari și meseriași de aici, credem cu toată tăria, că la conferințele, ce vor urma și le vom vesti va mai saluta în cuprinsul său larg și pe fruntașii din jur!...

Toți avem lipsă, și încă mare, de înviore și luminări, cum au fost aceste de 1 Decembrie 1925 și vor fi și cele ce urmează.

Di profesor universitar Bărbat așa de bine umblat în sociologie, adică în explicarea dezvoltării omului în societate, ne-a trecut pe dinainte — între plăcute scăpărări de glume — cum se dezvoltă ființele din natură și nici una ca omul, carele singur se perfecționează și te trezești, cum ies din

„Crema Fantasia“

este neîntrecută, după a cărei întrebuițare pielea devine fină, catifelată, dispar toate necurățeniile feței. Să poate comanda și prin postă dela Depozit pentru REGHIN și jur la

FARMACIA NEAGOS
TG.-MUREȘ, TELEFON No. 130.
FARMACIA MERA

case și sate umilate genii ai lumii în știință, în artă și moravuri, dacă li-se dă prilejul de-a urma școale, unde se cunoască și se cultive până la cel mai înalt grad însușirile bune, ce zac altfel ascunse în om.

Multă, mai multă școală deci tinerelor generații ale neamului după 1 Decembrie al unirii tuturor în libertate națională. Grijă multă de copii, de sănătatea lor fizică și sufletească, școală bună, iată la ce trebuie să ne gândim cu tot dinadinsul după vorba înțeleaptă a dlui prof. univ. Bărbat.

Iată „de unde începe viitorul neamului” — cum era titlul acestei minunate conferințe a dlui prof. univ. Virgil Bărbat.

Înainte de a-și începe dl prof. Bărbat conferința a fost salutat în mijlocul nostru de dl. dr. Nicoară, dir. desp. Reghin al Astrei, iar după terminarea conferinței i-a mulțumit, în numele Românilor din Reghin, dl protopop Arion Popa, rugând pe dl prof. să ne mai facă plăcerea cu astfel de minunate conferințe.

Poveste cu tâlc.

Hârciogul a vrut să lege prețurile de furnicile. Vedeă hârnicia și dibăcia acestei viețuitoare și voia să le stăpânească, nădăruind s'ajungă la multă bogăție pe urma lor. Deaceea hârciogul făcu o strânsură cu furnicile, în care le spunea multe de toate și le făgăduia că are să le clădească nește mușuroaie după priceperea lui.

Furnicile de voie — de nevoie — ascultară de el și erau foarte bucurate că în locul mușuroiului mic, clădit de dânsule cu multă trudă, vor avea o moviliță ridicată în vreme scurtă de hârciog. Așa s'a întâmplat că hârciogul s'a apucat de lucru tocmai sub mușuroiul bietelor furnici și a ridicat — e drept — un mușuroi mare, dar în schimb a prăbușit întreaga clădire a furnicilor.

De-atunci au învățat minte furnicile — și se feresc de movilele hârciogului, care, în loc să le fi făcut vre-un bine, le adusesse prăpădul pe cap.

Tâlcul acestei pilde este ușor de înțeles. Feriți-Vă oameni buni — de aceia, cari vin la D-voastră, cu lanțul să măsure pământul, cu vorba să Vă deie pășune și pădure și cu făgădueli să Vă clădească poduri, școli și biserici, fiindcă aceștia umblă numai să Vă tulbure mințile. Aceștia au firea hârciogilor, cari sapă pe sub pământ și primejdiesc cu faptele lor comune, județul și țara noastră.

Știri mărunte.

Joia trecută a încetat din viață, în comuna Potoc, venerabilul părinte-protopop Mihail Brătianu. Dispărutul a fost unul din cei mai de seamă preoți ai bisericii române ortodoxe, a jinit totdeauna mult la demnitatea carierei sale de preot și nu s'a amestecat în afaceri cari nu cadrează cu demnitatea acestei cariere. Dumnezeu să i facă parte cu dreptul și să-l odihnească în pace.

Joia trecută delegația partidului liberal din județ a jinit, în clădirea primăriei orașului Reghin, o ședință în vederea elegerilor comunale și județene. Discuția principală s'a învârlit în jurul eventualelor pacte cu averescanii și partidul maghiar, precum și în jurul persoanei viitorului primar din Reghin. Este probabil, că, în lipsă

Culturale.

Duminecă a avut loc, în Reghin, festivalul de Sf. Nicolae aranjat de Reuniunea Femeilor române, în colaborare cu „Liceul român de stat”. Elevii liceului au executat admirabil câteva puncte de cor sub conducerea dlui prof. Lupescu. Ținem să felicităm pe dl prof. Lupescu pentru succesul obținut datorită muncii dsale stăruitoare. Restul programului cu câteva declamări și o șezătoare a fost deasemenea, bine executat.

Cercul cultural al inv.(secția XVIII) a jinit Duminecă în 6 Dec. prelegeri populare în comuna Apălină. Din partea cercului inv. au vorbit dd. Alex. Roman și Buhăceanu, iar din partea „Astrei” dl Dr. Eug. Nicoară.

A doua conferință a „Extenziunii universitare”, din Cluj se va ținea în ziua de 20 Decembrie c. la ora 4 p.m. în sala de ședințe dela primăria orașului.

de local (?), onorații liberali își vor ținea ședințele vi oare tot la primărie, intenționând probabil să-și înființeze tot acolo și clubul partidului. Ce nu se poate în țara românească, mai ales când partizanii se recrutează așa cum și i-a recrutat partidul liberal și p'la noi!

La 17 Decembrie vor avea loc alegerile parțiale la Iași, Caliacra și Tutova. La Iași candidează dl Al. Stălineanu, rectorul Unirersității din Iași (naționalist), la Caliacra dl C. Angelescu, avocat (naționalist), iar la Tutova dl Cezar Parteniu, profesor universitar (țărănist)

Tratatulele între partidul naț. și țărăn. în vederea fuziunii acestor două partide, coninuuă, și în cercurile politice se speră că tratatulele vor duce la bun rezultat.

Guvernul pertractează cu minoritățile (Ungurii și Sașii) pentru realizarea unei înțelegeri în vederea alegerilor viitoare. După cum am mai spus-o, minoritarii de patru ani de zile se plâng mereu că liberalii îi persecută, le închid școlile și lucră pentru nimicirea lor. În schimb liberalii le aduc fel de fel de învinuiri grave, între cari cea mai gravă este, că lucră împotriva intereselor țării, cu un cuvânt sunt trădători. Și ca culme vin acuma, deoparte liberalii, iar de alta minoritățile, și se pupă și îmbrățișează. Imorală politică și deoparte și de alta. Oportunismul prea mare în politică se va sparge odată chiar în capul aceloră cari prea se învârl și se succesc în interesul lor.

Zilele trecute s'a petrecut în Reghin o nenorocire, căreia i-a căzut jertfă dl Edmund Schiffbäumer, directorul unei bănci din Reghin. Picând dsa cu trăsura la moșie, pe una din străzile Reghinului au lunecat caii și au răsturnat căruța, așa că pomenitul s'a ales cu fractura cutiei craniale. Nenorocirea aceasta se datorește, pe lângă altele, și împrejurării, că pe strada pe unde trecuse dl Schiffbäumer, ca pe toate străzile de alfel, este un lunecuş teribil. Copil se săniază și se dau pe gajă, făcând prin aceasta un lunecuş teribil, periclitând prin aceasta în mod serios circulația. A'ragem atențiunea autorităților competente pentru a lua măsurile de cuviință.

În Franța cu formarea noului guvern a fost încredințat dl Briand. În Germania deasemenea și-a dat demisia guvernul din Berlin. În aproape toate țările bătute criza de guverne. Numai la noi se mai menține la guvern partidul d'or Brătianu, cari cred că biata țară românească este o moșie a partidului liberal depe care să se îmbogățească liberalii și mai câte un averescan care ține hangul liberalilor. Dar se apropie sfârșitul acestei guvernări imorale.

În Tg.-Mureș s'a întâmplat zilele trecute o urâtă faptă banditească. Într'o seară un plotonier mergea spre casă cu soția și într'o stradă le-a eșit în cale un hoț de buzunare, care i-a atacat și le-a furat ce una alta au avut prin buzunare. Când hoțul vroise să plece a luat de veste că pe un deget al soției plotonierului se află două inele de aur. Fiindu-i frică hoțului să nu dea cineva peste el și ca să ajungă mai iute la inele, a tăiat degetul femeii pe care erau inelele și a luat-o la sănătoasa cu deget și inele.

PUBLICAȚIE.

În comuna Cașva se află de vânzare, din mână liberă, o moară cu o piatră în funcțiune bună, o mașină de imblătit, o piua de oleu de sămburi, 3 jugăre și jumătate de pământ cl. 1. și 5 jugăre 1/4 pădure. Prețul Lei 260.000. Doriții să caute informații la Dărloman Zaharie din comuna Cașva.

No 2318 exec. 1925

PUBLICAȚIE DE LICITAȚIE.

Subsemnatul executor judecătoresc prin aceasta publică, că în baza deciziei No. G. 12183 1925 a judecătoriei de ocol din Reghin în favorul reclamantului Kiselstein și Klein repr. prin avocatul Dr. Alex. Ceusianu pentru încassarea creanței de Lei 5683 și acces. se fixează termen de licitație pe ziua 21 Dec 1925 orele 2 pm. la fața locului în Reghin unde se vor vinde prin licitațiune publică judiciară: spirit, vin, vaci, aranjament de prăvălie în valoare de Lei 93450.

În caz de nevoie și sub prețul de estimare.

Reghin, la 1 Dec. 1925.

Oliver Ghelan,
executor judecătoresc.

No. 2375 exec. 1925

Publicație de licitație.

Subsemnatul executor judecătoresc prin aceasta publică că în baza deciziei No. G. 8736-1925. a judecătoriei de ocol Reghin în favorul reclamantului Albert Hirschberg repr. prin avocatul Dr. Desideriu Kapusy pentru încassarea creanței de Lei 301 și acces. se fixează termen de licitație pe ziua 21 Dec. 1925 orele 3 p. m. la fața locului în piața Reghin unde se vor vinde prin licitațiune publică judiciară: mobilă de casă în valoare de Lei 4600.

În caz de nevoie și sub prețul de estimare.

Reghin, la 28 Nov. 1925.

Oliver Ghelan,
executor judecătoresc.

„VINUL DE CHINA FERUGINOS”

este cel mai bun leac pentru cei slăbiți și fără poftă de mâncare. Preparatul farmacistului

Neagoș Tg.-Mureș

Să poate comanda prin postă. Deposit și la farmacia

MERA REGHIN

Cele mai bune și eficiente cizme și ghete se află la

Grigore
Moldovan

cizmar

REGHIN, str. Eminescu No. 1

Cumpărați și vă convingeți

„SIRPINOL”

este cel mai bun medicament în contra boalei de plămâni, așa ca tușă, tuse convulsivă (măgărească), asthmă și pentru tuberculoză tici. Se află la

Farmacia lui Victor
Mera :-: in Reghin

Vite

altoite de 1 și 2 ani la bilio
Port altoi americane cu rădă
3309, 101¹⁴ riparia gloire.

Pomi

roditori de tot felul, în spe
pruni pentru uscat.

Cereți Prețul curent

că au venit timpul pt. plantarea
toamnă. Se vinde en gros și
detail. Se acceptă reprezentan
serioși în toate regiunile.

Pepiniera Tóthfalu

Târgu-Mureș
Str. Sft. Gheorghe No. 9.

Ori ce mâncărime
de piele, râie etc
dispare în decurs
de 3 zile întreb
înțând alifia

„SCABIOSAN”
preparatul farma
bistului

Neagoș Tg.-Mureș

Să poate comanda
direct sau la far
macia

MERA Reghin